

HVAD ER BIBELTROSKAB?

Niels Ove Vigilius - "Vejen mellem afvejene"

Spørgsmålet om bibeltroskab er af altafgørende betydning for såvel den enkelte troende og enhver kristen bevægelse eller institution som for den kristne kirke som helhed betragtet.

Bibelen er Guds ord. Den er ifølge Jesus og apostlene Guds personlige tale til os gennem menneskers mund og pen: Hebr. 1,1-2; 2. Tim. 3,14-17; 2. Pet. 1,19-21; Johs. 5,39 og 46-47; Luk. 10,16; 1. Thess. 2,13 m.fl.

Derfor gælder den sandhed i praksis: Sådan som et menneske forholder sig til Guds ord i Bibelen, sådan forholder det menneske sig til Gud. Den, som hører profeters og apostles ord i Bibelen, hører Gud. Den, som forlader sig på det, som står skrevet i Bibelen, forlader sig på Gud. Den, som ikke tror Bibelen, tror ikke Gud. Den, som sætter spørgsmålstegn ved Bibelens troværdighed, drager Guds troværdighed i tvivl. Den, som vandrer i Bibelens lys, vandrer i Guds lys. Den, som ikke lyder Bibelen, er ulydig mod og trodser Gud.

Kampen mellem Gud og Satan om mennesket er således en kamp om Guds ords overbevisende og forpligtende myndighed i menneskets hjerte og samvittighed.

Vi skal i denne artikel gå lidt nærmere ind på, hvad bibeltroskab indebærer i henseende til: 1. Troens kilde og autoritet, 2. Troens indhold og 3. Troens liv og praksis.

TROENS KILDE OG AUTORITET

Skriftens autoritet er ikke nogen anden end den, hvormed Gud selv taler. Gud er suveræn og absolut. Han har ingen anden hverken ved siden af eller over sig. Når Gud har talt om en given sag, er det sidste ord sagt og sagen dermed afgjort.

Hvad Skriften siger, det siger Gud, Derfor er det også Skriften alene, som skal opstille trossætninger for os og være dommer i alle spørgsmål og stridigheder angående kristen tro, lære og liv: 2. Tim. 3,14-17 og Gal. 1,6-12 m.fl. Den indsigt har vore lutherske fædre givet klart udtryk for i indledningen til Konkordieformelen:

»Vi tror, lærer og bekender, at den eneste regel og rettesnor, efter hvilken enhver lære og lærer skal prøves og bedømmes, alene er Det gamle og Det nye Testaments profetiske og apostolske skrifter, som der står skrevet i Salme 119,105: *»Dit ord er en lygte for min fod og et lys på min sti«*, og hos Paulus i Gal. 1,8: *»Men selvom så vi selv eller en engel fra Himmelen forkyndte jer evangeliet i strid med det, vi har forkyndt jer - forbandet være han!«* Men andre skrifter af gamle eller nye lærere, hvad navn de så end måtte have, skal ikke anses for ligeværdige med Den hellige Skrift. De skal derimod alle som en underkastes Skriften og ikke godtages på anden måde eller af nogen anden grund end, at de er vidner om, hvordan og på hvilke steder profeternes og apostlenes lære er blevet opretholdt og bevaret efter apostlenes tid ... På denne måde bliver forskellen mellem Det gamle og Det nye Testaments hellige skrifter og alle andre skrifter opretholdt, og alene Den hellige Skrift er og forbliver den eneste dommer, regel og rettesnor, efter hvilken som eneste prøvesten enhver lære skal og må erkendes og bedømmes - om den er gudfrygtig eller ugudelig, sand eller falsk. « (Praef. Ep. 1-2 og 7; BS 767-69).

Hvad der gøres gældende, forkyndes og læres uden grundlag i eller i modstrid med, hvad der står skrevet, det er ikke kristendom, men menneskepåfund; det er ikke sandhed til salighed, men vildfarelse og løgn, som fører i trældom og fortabelse.

Syndens inderste væsen er vantro iog selvhævdelse i forhold til Gud. Satan søger bestandig at føre os til fald og frafald fra Gud ved at forlede os til at gøre os selv gældende over for Ham og sætte vore egne tanker, synspunkter og meninger op imod eller i stedet for Hans. Hver gang det sker, er det ursynden om igen: Menneskets forsøg på at trænge sig op på siden af Gud, styrte Ham fra tronen og sætte sig selv i Guds sted.

Denne menneskets hævde og dyrkelse af sig selv som tilværelsens centrum og som altings norm og målestok giver sig udslag også i henseende til spørgsmålet om troens kilde og autoritet. Den møder os i kirkens historie i fortid og nutid i forskellige variationer af to hovedtyper: 1. Traditionalisme og 2. Subjektivisme.

Traditionalisme

Sædvane og tradition har en vældig magt over de fleste mennesker. Det har ofte i kirkens historie ført til, at det absolutte er blevet relativiseret og det relative absolutiseret: Det absolutte, nemlig Skriftens (= Guds) autoritet er blevet undergravet, problematiseret, tilsidesat eller åbenlyst fornægtet. Det relative, nemlig bestemte menneskelige lærefædres, sædvaners og overleveringers autoritet eller en bestemt historisk udviklingsgang og dens resultater er til gengæld blevet ophøjet til absolut forpligtende og ufravigelig norm.

Det sker ofte, når Skriftens enhed, klarhed og tilstrækkelighed problematiseres eller fornægtes. Er Skriftens budskab ikke et og i sig selv helt klart, så er Skriften alene heller ikke tilstrækkelig for os som kilde og norm for troen og som vejledning for såvel den enkelte troende som for den kristne menighed i livet med Kristus. En yderligere instans ved siden af - og altså da i virkeligheden over Skriften - er da nødvendig. Enten for at tydeliggøre Skriften og afgøre, hvad den rette forståelse og mening med det, der står skrevet, er, eller for at supplere Skriften i de henseender, hvori man finder dens indhold og vejledning utilstrækkelig.

Et udtalt eksempel på traditionalismens skæbnesvangre relativisering af det absolutte og absolutisering af det relative har vi i den romersk-katolske kirkes lære om Skrift og tradition. Ifølge den er det ikke Skriften alene, der er troens kilde og autoritet, men Skriften + den kirkelige tradition og det kirkelige læreembede med paven i spidsen. Han hævdes at være Jesu Kristi stedfortræder og Helligåndens direkte talerør her på jorden, når han udtaler sig »ex cathedra« om spørgsmål angående kristen tro og moral. I realiteten er dette ensbetydende med, at Skriftens absolutte, guddommelige autoritet sættes ud af kraft for menneskelig overleverings skyld (jvf. Mark. 7,1-23 a.a.), og man prisgives et i sin dybeste grund antikristeligt hierarki og pavevælde (jvf. 2. Tess. 2,4).

Tilsvarende eksempler på traditionalismens ugudelige tilsidesættelse af Skriftens absolutte autoritet og selvhævde og ophøjelse af menneskelig autoritet er der imidlertid mange af også på protestantisk hold. Det er noget sådant, vi står over for, hver gang man forfalder til den form for konfessionalisme (af konfession = bekendelse), der i realiteten bytter om på det ret forståede forhold mellem Skriften som norma normans (den normerende norm) og bekendelsen som norma normata (den normerede norm). I dette tilfælde gør man bekendelsen til den absolut forpligtende og ufravigelige norm for skrifttolkningen i stedet for at lade Skriftens udsagn være den eneste absolut forpligtende prøvesten på og dommer over holdbarheden og rigtigheden af den forståelse og tolkning af det bibelske budskab, der er givet udtryk for i bekendelsen.

Det er noget ganske tilsvarende, som sker, hver gang bestemte historisk betingede forhold og sædvaner, ritualer og liturgiske former eller de fra »fædrene« overleverede kirkepolitiske holdninger i højere grad bliver bestemmende for os end Skriftens udsagn.

Det er fuldt så vel som de ovenfor anførte eksempler farisæernes og de skriftklogs formastelighed om igen: Man sætter Guds ord ud af kraft for menneskelig overleverings eller påfunds skyld.

Det får altid skæbnesvangre konsekvenser. Sandheden, som frigør, går tabt, og løgnen, som træl binder, får magt. Alene den af Guds ords absolutte autoritet bundne samvittighed er fri, virkelig fri i forhold til alle falske, menneskelige autoriteter. Hvor Skriftens enhed, klarhed og tilstrækkelighed som eneste absolut forpligtende autoritet relativiseres, er troens vished og klarhed i erkendelsen umuliggjort. Den eneste urokkelige grundvold herfor er nemlig da rykket bort. Man prisgives uklarhed og uvished eller det, som er endnu værre: forførelse og forblindelse, så man virkelig for alvor tror løgnen og bliver menneskers og Satans trælle (jvf. 2. Tess. 2,9-12).

Subjektivisme

Er traditionalismen et mangehovedet uhyre, er subjektivismen det i ikke mindre grad. Ved subjektivisme forstår vi i denne sammenhæng menneskets ugudelige relativisering af Skriftens absolutte, guddommelige autoritet gennem hævde af det menneskelige »jeg« og absolutisering af noget af menneskets eget i henseende til spørgsmålet om troens kilde og autoritet. Subjektivisme i denne forstand af ordet møder os snart som verdsliggjort rationalisme (af ratio = fornuft), snart som sværmerisk spiritualisme (af spiritus = ånd).

Rationalisme

En stor del af, hvad man kalder »teologi« og bibelforskning i dag, er i uhyggelig grad bestemt af rationalistiske forudsætninger. Man lader sig i såvel metodisk fremgangsmåde som i kritisk vurdering og bedømmelse af de foreliggende kendsgerninger i større eller mindre grad bestemme af »moderne« verdens- og historieopfattelse. Den har i konsekvent udgave ikke plads for underet, men går ud fra, at alt har en naturlig, dennesidig årsagsforklaring.

Det er indlysende, at man ud fra sådanne forudsætninger må føres til en afvisning af Bibelen som Guds ord i særegen forstand. Den betragtes som et almindeligt menneskeligt dokument mellem alle andre. Guds ord og Bibelen er på ingen måde identiske størrelser, hævder man. Bibelen indeholder ikke bare ægte og pålidelige overleveringer, men også det modsatte. Bibelen taler ikke med én røst om frelsens grund og vej, men her lyder mange forskellige og indbyrdes modstridende og uforligelige røster om selv de helt centrale trosspørgsmål.

Det siger sig selv, at når Skriftens enhed og klarhed på denne vis fornægtes, så kan Skriften umuligt alene være kilde og norm for tro, lære og liv. En yderligere instans ved siden af - og da i virkeligheden over Skriften må afgøre, hvad der er ægte, og hvad der er uægte, hvad der er sandt, og hvad der er falsk, hvad der er »evangelium«, og hvad der ikke er det. I praksis fører det til, at man ophøjer det menneskelige subjekt i en eller anden form. Den menneskelige fornuft, følelse, oplevelse eller erfaring, bliver den i den sidste ende afgørende instans.

Det er igen her af afgørende betydning for sand bibeltroskab, at man forstår at skelne ret mellem det absolutte og det relative og lader det absolutte (Guds ords autoritet, troværdighed, modsigelsesfrihed og ufejlbarhed) være absolut og det relative (vore videnskabelige metoder, vor fornufts, vore følelsers, oplevelsers og erfaringers kompetence og anvendelighed) være relativt - og ikke omvendt!

I forhold til Gud og Hans åbenbaringsord i Den hellige Skrift kan det menneskelige »jeg« aldrig med rette optræde som herre og dommer, men alene som lyttende barn og villig og lydlig tjener. Derfor kan der heller aldrig i ret bibeltro teologi og forskning blive tale om en *usus magisterialis* af den menneskelige fornuft eller af bestemte videnskabelige teorier og metoder. Det vil sige: de må aldrig gøre sig til herre over teksten og sætte sig til doms over det, som står skrevet. Sand bibeltroskab indebærer, at den menneskelige fornuft og videnskab kun kan tilkendes og tilstedes en rent tjenende funktion, *en usus ministerialis*.

Til klargøring af, hvad der menes hermed, skal her anføres noget af det, den amerikansk-lutherske Missourisynodes betydeligste dogmatiker i forrige århundrede C. F. W. Walther skriver om forholdet mellem den kristne tro og videnskabelig forskning:

»Vi vil ikke vide af eller befatte os med nogen videnskabelig forskning, der vil optræde som herre og mester over Skriften; vi vil ikke vide af nogen videnskab, som i stedet for at tjene det formål at fastslå og klargøre meningen med Skriftens sandhedsindhold ønsker at sætte sig til doms over og korrigere det i overensstemmelse med en videnskab, der, i stedet for at holde sig til sit domæne, ønsker at gøre de love og metoder, der nok er tjenlige og anvendelige inden for dette begrænsede område, universelt gældende og anvendelige - også inden for Skriftens domæne. En sådan »metabasis *eis allo genos* (dvs. overgang til og anvendelse inden for et helt andet område eller emne) betragter vi som både afguderisk og uvidenskabelig. Vi er helt enige med Melancton, når

han siger: 'Ligesom det ville være vanvid at hævde, at den kristne lære kunne behandles efter de regler, der gælder for skomagerens håndtering, således tager de fejl, som tilkender filosofien evnen til at bedømme teologien' (Scholia in epist. ad Col., p. 68). Skønt videnskaben måske betragter resultaterne af dens forskning som absolut urokkelige sandheder, så betragter vi dog ikke videnskaben, men De hellige Skrifter som ufejlbarlige. Hvis den videnskabelige forsknings resultater modsiger klare skriftudsagn, er vi derfor priori (på forhånd) overbevist om, at disse »resultater« intet andet er end positive fejltagelser, selvom vi ikke er i stand til at bevise deres fejlagtighed på anden vis end gennem henvisning til Skriftens udsagn. Når vi må vælge mellem videnskaben og Skriften, siger vi med Kristus, vor Herre: '*Skriften kan ikke røkkes!*' (Johs. 10,35) og med den hellige apostel: '*Vi tager enhver mennesketanke til fange ind under lydighed mod Kristus*' (2. Kor. 10,5). Vi forventer ikke, at videnskaben skal lægge nogen grundvold for os. Den har vi allerede; og forud for og uafhængig af al videnskabelig granskning og undersøgelse står den lige så urokkeligt fast som vor Gud selv, der har lagt den. Hvad videnskaben bringer for dagen og fremfører af resultater kan hverken give os troen eller frarøve os den. Vi står på en klippe; vi ved, at end ikke dødsrigets porte, langt mindre da nogen menneskelig videnskab, skal få magt over den. Derfor ler vi ad alle fjender og deres »videnskabelige« murbrækkere, der hamrer løs, og deres vedholdende artilleriild, hvormed de i afsindigt raseri angriber denne klippe, der står urokkelig midt i denne verdens oprørte vande og rager så højt op over dem som himlen over jorden. For så siger Herren: '*Og den, der falder på denne sten, slår sig fordærvet; men den, som stenen falder på, ham skal den knuse*' (Matt. 21,44).« (Her gengivet i oversættelse efter F. Pieper: »Christian Dogmatics«, vol. I, CPH, S1. Louis 1950, ss. 163-63). 47

Lidt længere fremme skriver Walther videre om samme sag:

»Vi er overbevist om, at der ikke kan være eller nogen sinde er nogen virkelig modsigelse mellem kristen teologi og sand videnskab, videnskab in abstracto (dvs. videnskaben som begreb). Men vi er lige så overbevist om, at det ikke er og ej heller kan være en teologs opgave at forlige vor bibelske teologi med videnskaben in concreto (dvs. bestemte videnskabelige hypoteser og påstande). Den påstand er i sandhed rigtig nok, at vi i vore anstrengelser for at føre den nulevende vantro slægt tilbage til tro ikke gør noget forsøg på over for verden at påvise overensstemmelsen mellem tro og videnskab. Men der er intet i denne beskyldning, som vi føler trang til at beklage; vi roser os snarere af den, og, så sandt Gud ved sin nåde står os bi, vil vi aldrig nogen sinde tillade nogen at frarøve os den ære. For vi er overbevist om, at det er umuligt at hjælpe den nuværende frafaldne verden med den løgn, at den guddommeligt åbenbarede sandhed er i fuldkommen overensstemmelse med denne verdens visdom; kun forkyndelsen af »Guds dårskab«; af det gamle, uforandrede evangelium, kan hjælpe verden. Paulus såvel som kirkens historie gennem alle tider og hver enkelt kristens historie vidner om, at »evangeliets dårskab« er Guds kraft til frelse for enhver, som tror, for jøde først og så for græker (Rom. 1,16). Et menneske, der er blevet vundet for kristendommen gennem påvisning over for ham af, at kristendommen kan bestå for den skarpeste videnskabelige prøve, han er endnu slet ikke vundet; vedkommendes »tro« er nemlig ikke nogen tro.« (Her gengivet efter F. Pieper, a.a., s. 164).

Spiritualisme

Menneskets subjektive selvhævdelse i forhold til Gud og Hans åbenbaringsord møder os ikke alene i verdsliggjort-rationalistisk dragt, men også ofte i pietistisk-åndelig fromhedsdragt.

Det er det, som sker, hver gang mennesker opkaster sig selv til at være herrer over Skriften og over andres tro og samvittigheder, idet man påberåber sig en særlig grad af åndsfulde, en indre åndsbesiddelse og åndsoplysning eller direkte og umiddelbar åndsåbenbarelse fra Gud. Under henvisning hertil fordrer man andre menneskers tilslutning til, tro på og lydighed mod det, man gør gældende, på trods af, at det er uden grundlag i eller i direkte modstrid med Guds skrevne ord i Bibelen.

Denne »fromme« form for hovmodig menneskeligeselvophøjelse og bibelkritik er en meget aktuel

fare i forbindelse med mange af de såkaldt ny-religiøse-og »karismatiske« strømninger i dag. Men ikke dér alene. Vi møder ofte samme sværmeriske spiritualisme i argumentationen for kvindelige præster f.eks.

Hvad er det andet end sværmerisk spiritualisme og formastelig subjektivisme, når man tilsidesætter de bibelske forskrifter for kvindens optræden i menighedens forsamling i 1. Kor. 14 og 1. Tim. 2 under henvisning til og påberåbelse af visse kvinders særlige nådegaver, åndsudrustning og den velsignelse, man selv eller andre har følt og erfaret gennem deres forkyndelse og lærergerning i menighedens forsamling? Dette er igen et eksempel på relativisering af det absolutte og en absolutisering af det relative, idet man sætter Guds ord ud af kraft under påberåbelse af en særlig åndsudrustning og subjektive følelser, oplevelser, erfaringer og vurderinger.

Det samme er tilfældet, når man i dag ofte forsvare eller ligefrem tilråder såvel skilsmisse og gengifte som homoseksuel praksis i klar modstrid med de bibelske forskrifter desangående. Ligeledes når man på forhånd afviser muligheden eller betimeligheden af ethvert forsøg på konkret anvendelse og efterlevelse af de bibelske formaninger angående menigheds- og læretugt - alt sammen under påberåbelse af en bedre og mere åndelig indsigt i og forståelse for, hvad der er efter Kristi sind, det mest kærlige, og hvad der tjener Guds ære og vor næste samt evangeliets og Guds riges fremme iblandt os bedst.

I praksis bliver følgerne af en sådan spiritualistisk subjektivisme lige så skæbnesvangre som i de ovenfor anførte tilfælde af rationalisme og traditionalisme. Der sker her som dér det samme: en klar afvisning og forkastelse af Skriften alene som kilde og norm for kristen tro, lære og liv. Hvad enten man da som troens kilde og autoritet holder sig til 1) Skriften + den kirkelige tradition og det kirkelige læreembede, eller 2) Skriften + den menneskelige fornuft, følelse, oplevelse og erfaring, eller 3) Skriften + en indre åndsbesiddelse og direkte og umiddelbar åndsoplysning og åndsåbenbarelse, så er det i alle tilfælde ensbetydende med menneskets hovmodige og formastelige forsøg på at hævde sig selv og trænge sig op på siden af Gud, styrte Ham fra tronen og sætte sig selv i Guds sted. Det er Antikrists væsen og sikre og visse kendetegn (2. Tess. 2,3-4).

Det får da også hver gang samme skæbnesvangre følgevirkninger: Troen og menighedslivet lammes, bekendelsen og vidnesbyrdet bliver uklart eller forstummet, verdsliggørelsen og den åbenlyse skamløshed breder sig. Hvorfor? - Fordi hjerterne og samvittighederne immuniseres over for Guds ords tiltale til dom og oprejsning, og mennesket prisgives forhærdelsen over for såvel Guds *opus alienum* (fremmede værk, dvs. Guds dømmende gerning) som Hans *opus proprium* (egentlige værk, dvs. Guds frelsende gerning) i lov og evangelium.

TROENS INDHOLD

Bibeltroskab er ikke blot et spørgsmål om rent formelt at anerkende og henvise til Bibelen som eneste kilde og norm for kristen tro, lære og liv. Det er et spørgsmål om tro på og troskab mod det ret forståede bibelske frelsesbudskabs hele og fulde indhold: Sandheden, hele sandheden og intet andet end sandheden! (jvf. Ap.G. 20,26-27 og 1. Kor. 4,6).

Det står ikke til os subjektivt at vælge og vrage mellem det, Gud har åbenbaret til frelse for os i Den hellige Skrift. At være bibeltro er at vandre, ikke efter eget forgodtbefindende, men i den første menigheds spor: »Og de holdt fast ved apostlenes lære og ved fællesskabet, ved brødsbrydelsen og bønnerne« (Ap.G. 2,42). Her gælder det, ikke bare i visse trosspørgsmål, men i alle, om ubrydelig troskab mod den apostolske formaning: »Taler nogen, skal han tale som Guds ord« (1. Pet. 4,11) - uden hverken at lægge noget til eller trække noget fra. *Nec minuire - nec addere!* (jvf. Johs.Åb. 22,18-19 m.fl.).

Det gælder først og fremmest Bibelens tale om Kristus og frelsen i Ham. Det er en meget udbredt opfattelse og påstand i dag, at et menneske godt kan være oprigtigt og sandt Kristus-troende, selvom vedkommende ikke tror på Jesu overnaturlige undfangelse ved Helligånden, den bibelske forkyndelse af Hans stedfortrædende straf lidelse og sonofferdød. Jesu legemlige opstandelse og

himmelfart eller Hans personlige og synlige genkomst til den endelige dom osv. Det er imidlertid fuldstændig falsk og vildførende tale (jvf. 1. Kor. 15,1-34, især v. 17-18). At være bibeltro indebærer, at vi over for alle sådanne påstande med al kraft gør gældende:

Der er ikke under himmelen givet os mennesker noget andet navn, hvorved vi kan frelses, end Jesu Kristi navn! (Ap.G. 4,12). Det er vel at mærke den historiske Jesus, identisk med Bibelens Jesus Kristus, dette siges om. Den Jesus Kristus, nogen påstår, at de tror på, men som ikke i begyndelsen var hos Gud og selv var Gud, eksisterer ganske enkelt ikke. Den Jesus af Nazaret, der ikke blev undfanget ved Helligånden og født af jomfru Maria, er kun en tom tanke og menneskeligt hjernesvind, som ikke frelser nogen, hvor meget og hvor inderligt man end forlader sig derpå. Den Jesus Kristus, mange prædiker om og bekender troen på i dag, men som ikke i sandhed var både Gud og mand og netop som »theanthropos« (Gudmenneske) led og døde i vort sted til soning for vore synder og stod legemligt op af graven igen på den tredje dag i Josef af Arimatæas have, det er ikke hverken historiens eller Bibelens Jesus Kristus, men en anden Jesus end Ham, apostlene prædikede (2. Kor. 11,4) - og der er nu engang ikke frelse i nogen anden!

Vi kan gerne her med fuld tilslutning citere, hvad Erling Utne skriver om denne sag:

»Det er godt og rigtigt, at vi minder hinanden om, at kun en er troens genstand: Kristus selv. Dog hævder vi med vore reformatoriske fædre, at det at tro på Kristus er det samme som at tro på Hans ord, og det er skænket os i Den hellige Skrift. Vi kan ikke være Kristus-troende uden at være bibeltroende .. Vi har dybest set ikke mere Kristus-tillid, end vi har bibeltillid. Vi kender ingen anden Kristus end den, vi møder i Skriften. Vi kan ikke forlade os på nogen anden end Skriftens Kristus.« (»Bibeltroskab i dag«, Frimodts forlag, København 1968, s. 14).

Til troen på Kristus og dermed til troens indhold hører imidlertid også Jesu vidnesbyrd om profeters og apostles ord i Den hellige Skrift. Jesu vidnesbyrd om Skriften som Guds ord er ensbetydende med, at det er Gud selv, som er den sidste og egentlige ophavsmand til alt det, der står skrevet, og at det er Gud Helligånd, som taler til os ved profeter og apostle. Det indebærer tre ting:

- 1) alt, hvad Skriften siger, siger Gud;
- 2) alt, hvad Skriften siger, er fuldt troværdigt, indre modsigelsesfrit og ufejlbart, fordi Gud er absolut sandhed og ikke kan lyve;
- 3) alt, hvad Skriften siger, står urokkeligt fast med absolut guddommelig autoritet og myndighed.

Til sand bibeltroskab hører også reservationsløs tillid til og urokkelig fastholden ved Jesu vidnesbyrd om Skriften. Dette umuliggør enhver tredeling af Skriften i noget, som er inspireret Guds ord, og andet, som ikke er det, eller mellem en kategori af bibelske udsagn, der er absolut autoritative, fuldt troværdige, indre modsigelsesfrie og ufejlbare, og en anden kategori af bibelske udsagn, som ikke nødvendigvis i alle tilfælde er det. Enhver indførelse af en sådan sondring er i strid med Jesu vidnesbyrd om Skriften og derfor også uforenelig med sand og uindskrænket bibeltroskab.

Det viser sig også, at man dermed indfører et skæbnesvangert subjektivt element i teologien. Det spørgsmål melder sig nemlig uvægerligt straks: Hvad i Skriften er det ene, og hvad er det andet? Hvilke udsagn hører til den ene kategori, og hvilke hører til den anden? Svarene, som er forsøgt givet herpå, er mangfoldige, indbyrdes modstridende og uforenelige. Noget holdbart bibelsk kriterium, hvorudfra man kan foretage en sådan skelnen, gives ikke. Det bliver i den sidste ende det menneskelige, subjekt, der bliver den afgørende instans, og som må træffe afgørelsen om, hvad i Bibelen, der er inspireret, og hvad der ikke er det, eller hvad der er ufejlbart, og hvad der ikke er det. Det viser sig i praksis, at næppe to teologer, der forsøger sig med en sådan skelnen, er indbyrdes enige om, hvor i Skriften denne grænse går. Man havner uhjælpeligt med dette syn i subjektiv tilfældighed og vilkårlighed og står i fare for at slå portene op - først på klem og siden på vid gab - for menneskets egenmægtige omgang med og sætten sig til doms over Guds åbenbaringsord i Den hellige Skrift. Det er en helt igennem uholdbar position. I troens sager må vi have fastere og vissere grund at stå på end som så.

Det er igen i denne forbindelse værd at mærke sig, hvad C. F. W. Walther skriver om denne sag:

»Det er absolut nødvendigt, at vi fastholder læren om inspirationen i dens fulde omfang, sådan som vore ortodokse lærefædre lærte os den. Hvis vi medgiver muligheden af, at Skriften indeholder bare den mindste fejl, vil det stå til mennesket at udskille sandheden fra det fejlagtige. Dermed sættes mennesket over Skriften, og Skriften er ikke længere kilde og norm for læren. Den menneskelige fornuft er da gjort til sandhedens normerende norm (norma normans), og Skriften er blevet degraderet til stillingen som den normerede norm (norma normata). Den mindste afvigelse fra den gamle inspirationslære indfører en rationalistisk kim i teologien og inficerer dermed troens samlede læremæssige indhold.« (Th. Engelder (Ed.): »Walther and The Church«, CPH, St. Louis 1938, s. 14; her gengivet efter »Occasional Papers«, Spring 1973, s. 18).

TROENS LIV OG PRAKSIS

At være bibeltro er ikke kun et spørgsmål om at have det rette bibelsyn. Et menneske kan teoretisk have en helt rigtig mening om Bibelen, holde alt i Bibelen for sandt og proklamere sin tro på Bibelens fulde inspiration, absolutte autoritet og ufejlbarhed - og dog slet ikke være hverken troende eller bibeltro i bibelsk og frelsende betydning.

At være bibeltro er heller ikke det samme som at have et indgående kendskab til troens indhold og helt og fuldt tilslutte sig en gennemført ortodoks-luthersk dogmatik. At tro er nemlig ikke det samme som at have kundskab eller en rigtig mening om Kristus og troens hele indhold. Det betyder derimod at stole på, forlade sig på, hænge fast ved og klynge sig til. Der er en lige så afgrundsdyb og himmelvid forskel på det at have en blot og bar kundskab om Kristus og så i sandhed at kende Ham, som der er mellem død og liv. At vide besked med vejen er ikke det samme som at vandre på den og være på vej mod målet. Derfor er bibeltroskab heller ikke kun et spørgsmål om at have et teoretisk rigtigt bibelsyn eller en skudsikker ortodoksluthersk dogmatik, men det er et spørgsmål om at leve og vandre i Kristus-tillid og i en i Kristus-tillid begrundet bibeltillid og bibellydighed.

Der kan derfor være al grund for os til her til sidst at anføre og for Guds ansigt ransage os selv i lyset af det, E. Utne skriver herom i sin tidligere omtalte bog om »Bibeltroskab i dag«:

»Den mest lumske form for bibelfornægtelse er den, der kan gemme sig fromt under et patenteret bibelsyns kappe. ... Der findes nemlig også en anden bibelnedskæring og bibelfornægtelse end den, der doceres af bibelkritiske teologer. Vi tænker på den, der praktiseres af troende, som daglig demonstrerer deres bibelulydighed i deres liv og levned. Den, der kæmper for bibeltroskab, må vise, at han selv er under Ordets herredømme, ikke blot i lære, men også i liv .... Den kirke, der skal bevidne Ordets autoritet i en autoritetsløs verden, må selv vise, at den er fanget af Ordets autoritet, at den tager Guds ord dødsens alvorligt både i lære og liv.« (a.a., ss. 81-82).

(Afsnit fra "Vejen mellem afveje" af N.O.Vigilius - Dansk Bibel-Institut 1981 - Shafan 01-08-13)
